

N:o 186.

Af herr **Schotte**, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående tillsättning af prästerliga tjänster.

I 26 § i det genom Kungl. Maj:ts proposition den 31 december 1908 till Riksdagen framlagda förslaget till lag angående tillsättning af prästerliga tjänster hafva upptagits bestämmelser om rösträtt vid prästval, enligt hvilka rösträtten i allmänhet gjorts beroende af rätten att deltaga i kyrkostämmas öfverläggningar och beslut.

Vid granskning af det till högsta domstolen remitterade förslaget, hemställde högsta domstolens flertal, att rösträtt vid prästval, med viss närmare angifven inskränkning, skulle tillerkännas en hvar i församlingen mantalsskrifven välfräjdad man eller kvinna från och med kalenderåret näst efter det, hvarunder han eller hon uppnått 21 års ålder.

Till stöd för sin nämnda hemställan anförde högsta domstolens flertal hufvudsakligen följande: »Ej heller torde de skäl, som, när det gäller rätt att deltaga i kommunens allmänna angelägenheter, med fog kunna anföras till stöd för denna rätts begränsande till kommunens skattepliktiga medlemmar, äga tillämpning i afseende å val af präst, utan synes dylik skillnad mellan fattiga och bättre ställda här utan våda kunna bortfalla. En särskild anledning till dess afskaffande torde jämväl ligga i det sannolikt snart förestående införandet af allmän politisk rösträtt för män. Kommer en dylik reform till stånd, torde en på förmögenhetsförhållanden grundad begränsning af rösträtten vid prästval alltmera komma att framstå som oberättigad.»

Gentemot den af högsta domstolens flertal sålunda uttalade mening har föredragande departementschefen hufvudsakligen åberopat, att det i

stort sedt hos flertalet af dem som icke ägde att i allmänhet taga del i vården af kyrkans angelägenheter inom församlingen, knappast kunde förväntas det kyrkliga sinne och det omdöme i hithörande ting, hvilka vore önskvärda hos dem, som skulle välja präst.

För min del kan jag icke biträda denna uppfattning. Ett omdöme, huruvida »kyrkligt sinne» finnes eller ej finnes hos en människa eller en grupp af människor, blir alltid vanskligt, alldeles oafsedt de olika meningar, som kunna inläggas i själfva orden »kyrkligt sinne». Att mäta det kyrkliga sinnets förefintlighet efter bevillningskronor och fyrk är ingalunda tilltalande och i och för sig ej heller berättigadt. Och anser man, att »kyrkligt sinne» är något af värde och således bör vinna så stor utbredning bland folket som möjligt, lär det vara en oriktig väg att från prästval utesluta en stor grupp människor. Deras kyrkliga sinne och intressen uppammas eller fördjupas sannerligen ej därmed, under det däremot så kan vara möjligt, om de erhålla medinflytande på valet af församlingens prästerskap.

Det måste vara principiellt riktigt och berättigadt att framför allt vid förevarande val personlighetsprincipen får komma till största möjliga rätt. De sociala intressenas och den sociala förståelsens utbredning hos prästerskapet i allmänhet är en god och eftersträfvansvärd sak, som kan bli af betydelse för samhällsutvecklingen. Dessa intressen och denna förståelse kunna ej bli lidande genom den vidsträcktast möjliga valrätt till prästerliga tjänster, snarare tvärtom.

På grund af hvad sålunda anförts, får jag värdsamt hemställa,

att Riksdagen med ändring af Kungl. Maj:ts förslag i § 26 i förslaget till lag angående tillsättning af prästerliga tjänster i hvad därigenom valrätten i allmänhet gjorts beroende af att den röstande äger att i kyrkostämmas beslut och öfverläggningar deltaga, måtte med anslutning till den mening, som uttalats af högsta domstolens flertal, i förevarande del antaga bestämmelser, hvarigenom rätten att deltaga i prästval kommer att såsom regel tillerkännas en hvar i församlingen mantalskrifven välfräjdad man och kvinna från och med kalenderåret näst efter det, hvarunder han eller hon uppnått 21 års ålder;

Och torde vederbörande utskott, därest den af mig gjorda hemställan biträdades, föreslå däraf påkallad om-

redigering af förevarande lagparagraf jämte de andra bestämmelser i lagen som tilläfvventyrs bero af en sådan ändring.

Stockholm den 5 februari 1909.

Axel Schotte.

I motionen instämma:

J. M. Juhlin. Adolf Janson. E. A. Nilson.
Viktor Larsson. Per N:son Bosson.
